

ที่ระลึก

19 มกราคม 2547

พระอาจารย์ กมล มหาปัญโญ

ผู้ที่ปฏิบัติพระกรรมฐาน

ควรสร้างอย่างยิ่ง คือ

๑. ใช้บารมีทาน

๒. ใช้บารมีศีล

๓. ใช้บารมีบำเพ็ญภาวนา

๓ อย่างนี้พ้นทุกข์

คู่มือปฏิบัติพระกรรมฐาน
ประจำวัน

การปฏิบัติประจำวันในเวลาเช้ามืดและเวลาค่ำของทุก ๆ วัน

เมื่อเข้านั่งประจำที่แล้ว ให้กราบระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย ๓ ครั้ง แล้วให้ปฏิบัติต่อไปจนครบถ้วนทุกข้อดังต่อไปนี้

๑. ให้พิจารณาหรืออ่านข้อความต่อไปนี้ภายในใจและจดจำนำไปปฏิบัติให้ได้ตลอดชีวิตของเราด้วย ดังนี้ คือ

๑.๑ เราจะตัดปลิโพธ คือ ความกังวลใจทั้งภายในและภายนอก เราจะไม่ยุ่งกับจริยาของชาวบ้านที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการทำงานและการครองชีวิตของเรา ใครจะดีจะชั่วก็ช่างเขา และในขณะปฏิบัติพระกรรมฐานจะมีเสียงอะไรเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวหรือจะมีสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นกับกาย หรือใจของเราก็ตาม เราก็จะไม่สนใจทั้งสิ้น

๑.๒ เราจะทรงอธิศีลให้ได้ตลอดชีวิตของเรา นั่นก็คือ เราจะไม่ทำลายศีลด้วยตนเอง เราจะไม่ยุให้ผู้อื่นทำลายศีล และเราจะไม่ยินดีเมื่อผู้อื่นทำลายศีล ศีลที่ว่านี้สำหรับฆราวาส ก็คือ ศีล ๕ นั่นเอง อันได้แก่

๑.๒.๑ ห้ามฆ่าสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เล็ก ๆ เช่น มดหรือยุงก็ไม่ได้ทั้งสิ้น

๑.๒.๒ ห้ามลัก ยื้อแย่ง หรือหลอกลวงเอาทรัพย์ของผู้อื่นไป โดยที่เขาไม่เต็มใจอนุญาต

๑.๒.๓ ห้ามประพฤติผิดในกาม คือ ประพฤติผิดหรือทำลายหัวใจในด้านความรักไม่ว่าจะเป็นสามี ภรรยา บุตร หลาน หรือแม้แต่คนในปกครองที่ไม่ใช่บุตรหลาน โดยที่เขายังไม่เห็นชอบด้วย

๑.๒.๔ ห้ามพูดเท็จ ซึ่งมีองค์ประกอบ ๔ อย่างด้วยกัน คือ พูดจาไม่

ตรงต่อความเป็นจริงพูดส่อเสียด
เพื่อให้แตกร้าวกัน พูดหยาบ
คาย และพูดเพ้อเจ้อไร้สาระ
(พูดจาสิ่งใดนอกเหนือจากเรื่อง
ธรรมะ เรื่องเกี่ยวกับการทำ
งานในหน้าที่ของเรา หรือเรื่อง
เกี่ยวกับการครองชีวิตในครอบ
ครัวของเรา ถือเป็นเรื่องเพ้อ
เจ้อไร้สาระทั้งสิ้น) ข้อนี้เรามัก
จะทำลาย หรือเผลออยู่บ่อยครั้ง
เราจะแก้โดย ทำตัวให้เป็นผู้ที่
คิดก่อนพูด และจะเป็นคนพูด
ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ด้วย

๑.๒.๕ ห้ามดื่มสุรา และของมึนเมาทุก
ชนิด โดยจะไม่มีความจำเป็น
ใด ๆ ที่จะมาทำให้เราทำลายศีล
ข้อนี้ไปได้ ไม่ว่าจะเพื่อสังคม
หรือเพื่อการอื่นใดก็ตาม

๑.๓ เราจะสร้างพรหมวิหาร ๔ ให้เกิดมีขึ้นในตัวของเราให้ได้ตั้งแต่บัดนี้จนตราบสิ้นกาลอายุขัยพรหมวิหาร ๔ มี

๑.๓.๑ เมตตา หมายถึง จะปรารถนาให้มนุษย์ และสัตว์ทั้งหลายมีความสุข จะรักและเคารพสิทธิของมนุษย์ และสัตว์ทั้งหลายให้เหมือนกับรัก และเคารพสิทธิของตนเอง

๑.๓.๒ กรุณาหมายถึง จะปรารถนาสงเคราะห์ให้มนุษย์ และสัตว์ทั้งหลายพ้นจากความทุกข์หากไม่สามารถสงเคราะห์ให้ได้ เราก็จะแนะนำไปยังบุคคลอื่น ที่อาจจะช่วยสงเคราะห์ให้ได้

๑.๓.๓ มุฑิตา หมายถึง จะไม่มีจิตริษยาผู้อื่น เราจะเป็นผู้มีจิตใจอ่อนโยน และจะเป็นผู้ที่มีจิตยินดี

เมื่อเห็นมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย
ได้มีความสุข เหมือนกับตนเอง
ได้มีความสุขเองฉะนั้น

๑.๓.๔ อุเบกขา หมายถึง จะวางเฉย
เมื่อเห็นมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย
รวมทั้งตัวเรา ครอบครัว และ
ญาติ พี่น้องด้วย ประสบกับ-
เคราะห์กรรมใด ๆ จะไม่กระ
หน่ำซ้ำเติม แต่ในจิตมุ่งคิดที่
จะสงเคราะห์เขา ถ้าหากมีโอ-
กาสสงเคราะห์ให้ได้ และจะ
ทรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม ไม่
เอียงซ้ายเอียงขวา หรือเห็น
แก่หน้าผู้ใด

๑.๔ เราจะสร้างบารมี ๑๐ ให้มีขึ้นในตัวเรา
ให้ได้ครบถ้วนทุกข้อตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จวบจนสิ้นกาล
อายุขัยของเรา บารมี ๑๐ ก็คือ

๑.๔.๑ ทาน คือ ให้มีจิตใจจดจ่อเพื่อการให้โดยไม่เลือกบุคคล สุขภาพ หรือฐานะและไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

๑.๔.๒ ศีล คือ รักษาศีลให้เป็นอธิศีล

๑.๔.๓ เนกขัมมะ ได้แก่ ทรงฌาน ๑ ใช้คำภาวนา "นิพพาน สุขขัง" ต่อด้วย "พุทโธ" สัก ๓๐-๕๐ ครั้ง และเมื่อนึกขึ้นมาได้ก็ให้เข้าให้บ่อยครั้งที่สุด เท่าที่จะทำได้ด้วย ก่อนเข้าฌานให้อธิษฐานในใจก่อนทุกครั้งว่า "ถ้าหากเราจะตายด้วยกาลอายุขัยในวันนี้ เราจะขอไปอยู่ยังแดนนิพพานเพียงแห่งเดียวเท่านั้น" แล้วภาวนาว่า "นิพพาน" เมื่อสูดลมหายใจเข้าผ่าน ๓ ฐาน คือ ฐานจมูก อกและเหนือสะดือ และ

ภาวนาว่า "สุขขัง" เมื่อสูดลม
หายใจออกผ่าน ๓ ฐาน คือ ฐาน
สะดือ อก และ จมูกหรือปาก
ในกองลมกองเดียวกันนี้แล้วต่อ
ด้วย "พุทโธ" เข้า "โธ" ออก

๑.๔.๔ ปัญญา คือ ให้ใช้ความเฉลียว
ฉลาดพิจารณาให้เห็นโทษของ
ความเกิด ความแก่ความเจ็บไข้
ความพลัดพรากจากของรักของ
ชอบใจ ให้เห็นตามความจริง
ว่าเป็นทุกข์ จนเกิดนิพพิทาได้
แก่ ความเบื่อหน่ายต่อการเกิด
ในชาติภพต่อไป จนกระทั่งได้
สังขารุเบกขาญาณ คือไม่มีความ
หวั่นไหวในเมื่อความทุกข์ใด ๆ
เกิดขึ้นแก่สังขาร

๑.๔.๕ วิริยะ คือ มีความเพียรประจำ
ใจ เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดความ
ท้อถอย ต้องตัดสินใจบากบั่น

ไม่พรั่นพรึงต่ออุปสรรคใดๆ แม้จะต้องสิ้นลมปราณก็ตามที ถ้ามรรคผลนิพพานที่เราปรารถนายังไม่ปรากฏ เราจะไม่ละความเพียรพยายามเป็นเด็ดขาด

๑.๔.๖ ขันติ คือ อดทนอดกลั้นต่ออารมณ์ที่เข้ามายั่วยวนให้เกิดความรัก ความโกรธ ความหลง จะไม่ยอมให้อารมณ์ ฝ่ายชั่วเข้ามาล้างอารมณ์วิปัสสนาญาณได้

๑.๔.๗ สัจจะ คือ จะไม่ยอมเลิกละความตั้งใจเดิมแม้ตัวจะตายก็ตาม

๑.๔.๘ อธิษฐาน คือ ความตั้งใจที่ได้ตั้งไว้แล้วเพียงใด ก็จะไม่ยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปจากความตั้งใจเดิม แต่ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่า ความตั้งใจแต่เดิมนั้นผิดพลาด ก็แก้ไขไม่เสียอธิษฐานแต่อย่างใด

๑.๔.๙ เมตตา ได้แก่ เราจะให้ความรัก ความปรานีแก่เขาโดยปราศจากความใคร่ด้วยอำนาจของกิเลส ทำจิตของตนให้มีความรักอย่างกว้างขวางแม้แต่คนที่เคยประกาศตนเป็นศัตรูมาในกาลก่อน ถ้าเห็นหน้าเข้าเราก็มีจิตใจแช่มชื่นอย่างไม่ลำบากใจ ไม่มีการอาฆาตจองผลาญ แต่กลับมีความเมตตาปรานีสงสารหวังสงเคราะห์เขาให้มีความสุขตามสมควรแก่อัตภาพ

๑.๔.๑๐ อุเบกขา คือ เราจะวางเฉยต่ออารมณ์ที่เป็นทุกข์และอารมณ์ที่เป็นสุข อันเป็นวิสัยของโลก

บารมี ๑๐ นี้ เราจะปฏิบัติให้ได้ตามความพอใจเป็นปกติ ไม่ใช่เพียงแต่จะมาท่องจำให้ได้ และไม่ใช่เพียงแต่จะเป็นการฝืนใจปฏิบัติเท่านั้นด้วย

๒. นั่งพับเพียบพนมมือสวดมนต์ให้มีเสียงดังออกมาตามสมควร ดังต่อไปนี้

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

อิติปิโส ภะคะวา อะระหังสัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะ สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อนุตตะโรปุริสะธัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมนุษย์สานัง พุทโธ ภะคะวาติ สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโกเอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา เอสะ

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะลัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

อิติ ปาระมิตตาติงสา อิติสัพพัญญู มาคะตา อิติโพธิมะนุปปัตโต อิติปิโสจะ เตนะโม (๓ จบ)

ภะสัมสัมวิสะเภทะ (๓ จบ)

หมอบลงแล้วสวดขอขมาพระรัตนตรัย ดังนี้

สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะเม ภันเต อุกาสะ ทะวารัตตะ เยนะกะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะเม ภันเต อุกาสะ ขะมามิ ภันเต (กราบ ๓ ครั้ง)

ปาณาติปาตาเวรมณีสิกขาปทังสมาทิยามิ

อทินนาทานาเวรมณีสิกขาปทังสมาทิยามิ

กาเมสุมิจฉาจาราเวรมณีสิกขาปทังสมาทิยามิ

มุสาวาทาเวรมณีสิกขาปทังสมาทิยามิ

สุราเมรยมัชฌปมาทัฏฐานาเวรมณีสิกขาปทังสมาทิยามิ

เราจะรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ บริบูรณ์ตลอดชีวิต เราจะไม่ยอมให้ศีลขาดด้วยเจตนา (ต่อไปให้ระลึกอยู่ในใจ

ว่า จะตั้งใจรักษาศีลด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยสังวรระวังใจ ควบคุมความประพฤติไม่ทำลายศีลด้วยเจตนาไม่ยุให้ผู้อื่นทำลาย และไม่ยินดีที่เห็นผู้อื่นทำลายศีล)

อิมาหัง ภะคะวา อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปะริจัชชามิ ข้าแต่สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตแด่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อิมาหัง ภันเต อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปะริจัชชามิ ข้าแต่ท่านอาจารย์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตแด่ท่าน

ข้าพระพุทธเจ้า ขออาราธนาบารมีของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ พระปัจเจกพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ พระธรรม และพระอริยสงฆ์ทั้งหลาย ครูบาอาจารย์ทั้งหลายสืบ ๆ กันมา มีหลวงพ่อปาน วัดบางนมโค และหลวงพ่อฤาษีลิงดำ วัดท่าซุงเป็นที่สุด ขอได้โปรดยกจิตของข้าพระพุทธเจ้าขึ้นสู่ภาวะพระกรรมฐานทั้ง ๔๐ ทัศ พระปีติทั้ง ๕ วิปัสสนาญาณอริยสัจ ๔ และวิปัสสนาญาณขันธ์ ๕ ขอพระกรรมฐานทั้ง ๔๐ ทัศ พระปีติทั้ง ๕ วิปัสสนาญาณอริยสัจ ๔ และวิปัสสนาญาณขันธ์ ๕ จงมาบังเกิดปรากฏ

ในกายทวาร ในวจีทวาร ในมโนทวาร ของข้าพระพุทธเจ้า ณ การบัดเดี๋ยวนี้เถิด

ญาณใดอันเป็นผลของสมถภาวนา ญาณทั้งหลายเหล่านี้มีทิพยจักขุญาณ จุตูปปาตญาณ เจโตปริยญาณ ปุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตังสญาณ อนาคตังสญาณ ปัจจุปปันนังสญาณ และยถากรรมมุตาญาณ ขอญาณทั้งหลายเหล่านี้ จงปรากฏบังเกิดในกายทวาร ในวจีทวาร ในมโนทวารของข้าพระพุทธเจ้า ณ กาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

ขอได้โปรดยกจิตของข้าพเจ้าขึ้นสู่ภาวะแห่งเมฆจิต สามารถกำหนดจิตรู้ภาวะการณ์ต่าง ๆ ทั้งเหตุผล อดีต อนาคต และปัจจุบันได้ทุกขณะจิตที่ปรารถนาจะรู้ เมื่อรู้แล้วขอให้เห็นภาพนั้นได้ชัดเจนแจ่มใส และพยากรณ์ได้ตามความเป็นจริงทุกประการ เหตุใดที่จะพึงเกิดแก่ข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าได้รู้เหตุนั้นได้โดยมิต้องกำหนดจิตแม้แต่ประการใด ณ กาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

เมตตัญจะ สัพพะโล (๓ จบ) ถ้าเราไม่รู้เรื่องขอท่านที่อยู่ที่นี่ทั้งหมด อันมีอมุษย์ทั้งหลาย คนทั้งหลาย มนุษย์ทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย และพรหมทั้งหลายที่รักษา

ที่นี้ เราขอยอมรับนับถือในท่านว่า ท่านเป็นผู้มีสิทธิ์ ขอท่านได้โปรดคุ้มครองให้เรามีความสุข ปลอดภัยจากอันตราย แล้วก็ช่วยส่งเสริมในการเจริญสมณธรรมด้วยเถิด

วิรูปักเข (๓ จบ) เราขอแผ่เมตตาไปยังบรรดาสรรพสัตว์ทั้งหลายที่อาศัยอยู่ ณ สถานที่แห่งนี้ ขอให้อยู่เป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

(กราบ ๓ ครั้ง)

๓. ลดมือลงมาให้มือขวาทับมือซ้าย นิ้วหัวแม่มือจรดกัน ส่วนท่านั่งจะนั่งพับเพียบตามเดิม หรือนั่งสมาธิเท้าขวาทับเท้าซ้าย หรือจะขัดสมาธิเพชรก็ได้ แล้วภาวนา "พุทโธ" สัก ๓๐-๕๐ ครั้ง ต่อไปให้พิจารณาหรืออ่านข้อความต่อไปนี้อยู่ภายในใจอย่างช้า ๆ และคิดตามไปด้วยดังนี้ "เราจะพิจารณาให้เห็นโทษของนิวรณ์ทั้ง ๕ และจะไม่ยอมให้เกิดมีขึ้นได้ ในขณะปฏิบัติพระกรรมฐาน และตลอดไปในกาลข้างหน้า นิวรณ์ทั้ง ๕ มีดังนี้

๓.๑ พิจารณาให้เห็นโทษของกามฉันทะ ความมั่วสุมในกามารมณ์ ว่าเป็นทุกข์เป็นภัยอย่างยิ่งเราจะไม่ข้องหรือติดใจอยู่ในรูปสวย เสียงเพราะ กลิ่นหอม รสอร่อย และสัมผัสที่นิ่มนวลเป็นอันขาด เราพิจารณาแล้วเห็นว่า

ความสวยสดงดงามในกายเรากายเขานั้น มันไม่ได้สวยสดงดงามจริง มันสวยเพียงแค่หนังกำพร้าเท่านั้น แต่มันก็ไม่ได้สวยอยู่ตลอดไป เพราะถ้าเราไม่ได้ชำระล้างทำความสะ-อาด มันก็สกปรกได้เหมือนกัน หากเราจะมองให้ลึกลงไปโดยลอกหนังกำพร้าออกมา ก็จะเห็นน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนองโทรมอยู่ทั่วกาย สิ่งเหล่านี้มันสกปรกทั้งสิ้น ถ้าจะพิจารณาให้ลึกลงไปอีก ก็จะพบโครงกระดูก ตับ ไต ไส้พุง ปอด หัวใจ อาหารใหม่ อาหารเก่า สิ่งเหล่านี้มันมีแต่ความสกปรก หาความสวยสดงดงามจริง ๆ ไม่ได้เลย มองดูตรงไหนก็น่ารังเกียจไปทั้งนั้น ฉะนั้น ต่อไปนี้เราก็จะไม่ขอหลงไหลกับมันอีก ไม่ว่าจะเป็นกายเรากายเขาก็ตาม

๓.๒ พิจารณาให้เห็นโทษของการจองล้างจองผลาญ เพราะการพยาบาทมาดร้ายซึ่งกันและกันว่าเป็นเสมือนไฟคอยผลาญความสุข เราก็จะแก้โดยใช้เมตตากับกรุณาเข้าประหัตประหารมัน โดยให้คิดเสียว่าเขากับเรามีสภาวะเช่นเดียวกัน เกิด แก่ เจ็บ ตาย มีความทุกข์เหมือนกัน ถ้าเขามีความผิดขึ้นมาบ้าง ก็ให้นึกว่าบุคคลทุกคนที่

กระทำไปแล้วทั้งหมด จะพูดก็ดี จะทำก็ดี เขาคิดว่ามันดี เขาจึงทำ ถ้าหากเขารู้ว่ามันเลว มันจะเป็นเหตุแห่งความเดือดร้อน เขาก็คงไม่ทำ แต่แล้วทำไมเขากลับทำความชั่วที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าจิตที่เป็นอกุศล อกุศลจิตคือ ความเลวมันเข้ามาสิงใจเขาคล้ายกับผีสิง มันย้อมใจให้เขามัวเมาเข้าใจว่า ความเลวเป็นความดี คนที่ถูกผีสิงหรือผีกิเลสเข้าสิงแบบนี้ ก็สมควรแก่การให้อภัย เห็นเขาทำผิดกับเราแต่ไม่ผิดระเบียบวินัย ก็ควรให้อภัยได้ เพราะเป็นเรื่องส่วนตัว ถ้าผิดกฎหมาย ผิดระเบียบ ผิดวินัย ก็จำต้องลงโทษ ไม่ใช่จะถือเป็นเรื่องส่วนตัวไปทั้งหมด เพราะระเบียบวินัยทั้งหมด เขาวางไว้เพื่อให้บุคคลทำความดี เมื่อเขาทำดีและได้ดีแล้ว เราก็จะพลอยยินดีไปกับเขาด้วยอย่างจริงใจ โดยจะไม่ยอมให้ความริษยาเกิดขึ้นในใจ ของเราได้ ส่วนการที่เขาละเมิดกฎหมาย ระเบียบ วินัยนั้น ก็แสดงว่าเขาชั่ว แล้วเรากลับไม่ลงโทษปล่อยให้เขาชั่วตลอดไป อย่างนี้ก็ไม่ถือว่า มีจิตเมตตา หรือมีความกรุณาคนที่รักกันสงสารกัน จะต้องระมัดระวังซึ่งกันและกัน ไม่ให้ทำความชั่วความเลว การลงโทษตามระเบียบวินัย ถือว่าเป็นความเมตตาปรานี เพื่อป้องกันไม่ให้เขาทำชั่วอีกต่อไป ซึ่งในภายหลังเขาก็ย่อมจะเข้าใจเราได้ในที่สุด ในเมื่อ

เรามีความรัก ความสงสาร ความอ่อนโยนไม่มีจิตริษยา ความวางเฉยไม่กระหน่ำซ้ำเติมเขาเมื่อเขาประสบกับเคราะห์กรรม และความเที่ยงธรรมหยิบยื่นให้กับเขาอย่างจริงใจ ความโกรธ ความพยาบาท ความคิดประทุษร้ายมันก็ไม่สามารถจะมีขึ้นได้

๓.๓ เราจะไม่ยอมให้ความง่วงเหงาหาวนอนเกิดขึ้นได้ในขณะปฏิบัติสมณธรรม ถ้าหากมันเกิดเราก็ใช้วิธีแก้โดยลืมตาให้กว้าง หรือเอามือขยี้ตา หรือเอาน้ำล้างหน้า หรือแหงนหน้าดูดาว หรือเดินจงกรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างตามลำดับไปก็ได้ (ถ้าหากว่าในขณะครุ่นคิดพิจารณาอยู่นี้ เกิดง่วงนอนขึ้นมาจริง ๆ ก็ให้ใช้วิธีต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ แก้ไขทันทีเลยในขณะนั้น เมื่อหายง่วงแล้วจึงค่อยอ่านหรือพิจารณาข้อ ๓.๔ ต่อไป)

๓.๔ เราจะคอยควบคุมอารมณ์ไม่ให้ฟุ้งซ่านออกนอกลู่นอกทางเมื่อขณะภาวนาหรือขณะพิจารณาโดยถ้าหากมันจะฟุ้งซ่าน เราก็จะใช้กำหนดลมหายใจเข้าออก ๓ ฐาน ไม่ต้องภาวนาใด ๆ ทั้งสิ้นสัก ๓๐ ครั้ง (หายใจเข้าหายใจออกนับ ๑ ครั้ง) ก็จะทำให้หายฟุ้งซ่านไปได้

๓.๕ เราจะตัดสงสัยในมรรคผลเสีย โดยให้มั่นใจว่า ผลการปฏิบัติมีแน่นอนถ้าเราทำได้ถึงจริง

๔. ให้ครุ่นคิดพิจารณาต่อไป (วิปัสสนา) ด้วยการอ่านช้า ๆ อยู่ภายในใจแล้วคิดตามไปด้วย ดังต่อไปนี้ "ร่างกายของเรานั้นมีแต่ความไม่เที่ยง ที่ว่าไม่เที่ยงก็เพราะว่า เมื่อแรกเกิดมานั้น เราเป็นเพียงเด็กทารกต่อมาก็เจริญวัยเป็นเด็ก เป็นหนุ่ม เป็นสาว เราก็อยากจะให้มันทรงตัวอยู่เช่นนี้ตลอดไป แต่มันไม่อาจทรงตัวอยู่ได้ต่อไปมันก็จะค่อย ๆ แก่ลง แก่ลง ซึ่งเราเองก็ไม่พึงปรารถนาที่จะให้มันเปลี่ยนไปเช่นนั้น ขณะที่ทรงชีวิตอยู่ไม่ว่าจะเป็นในวัยเด็ก วัยหนุ่ม วัยสาว หรือวัยแก่ มันก็มีแต่ความทุกข์ คำว่าทุกข์ หมายถึง ภาวะที่จำต้องทน หรือทนได้ยากฉะนั้น ภาวะใด ๆ ที่เราจำต้องทน หรือทนได้ยากจัดว่าเป็นทุกข์ทั้งสิ้น ในวัยดังกล่าวนี้เราจะต้องพบกับความทุกข์อยู่ตลอดเวลา ทุกข์เพราะหิว ทุกข์เพราะหนาว ทุกข์เพราะร้อน ทุกข์เพราะขัดใจ ทุกข์เพราะไม่สมหวังในสิ่งที่ตนปรารถนา และทุกข์เพราะต้องพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักที่ชอบใจ ทุกข์เพราะเจ็บ ทุกข์เพราะป่วย และ

ทุกข์เพราะเกิดจากการถูกนินทาว่ากล่าว ทุกข์เหล่านี้เราก็จะต้องประสบกับมันชั่วชีวิตทั้งชีวิตนี้ และชีวิตหน้าต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อพบกับความไม่เที่ยงธรรม และความทุกข์นานานับประการแล้ว ต่อมาเราก็จะต้องพบกับความไม่มีตัวตนหรือความเสื่อมสลายตายไปในที่สุดนั่นเอง ไม่ว่าเราไม่ว่าเขาก็ไม่อาจหลีกหนีให้พ้นไปได้ สิ่งที่กล่าวมานี้ไม่ว่าจะเป็นความไม่เที่ยงความทุกข์ และความไม่มีตัวตนของร่างกาย เราจะห้ามร่างกายไม่ให้พบกับอาการเช่นนี้ได้ไหม ? เราก็ห้ามมันไม่ได้ เมื่อห้ามมันไม่ได้ ร่างกายมันก็ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของเรา ฉะนั้น จึงเป็นที่แน่นอนแล้วว่า ร่างกายไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรา เราไม่มีร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา ร่างกายเป็นแต่เพียงธาตุ ๔ ได้แก่ ธาตุดิน คือ ของแข็งที่เป็นก้อนเป็นแท่งในร่าง เช่น กระดูก เนื้อ ลำไส้ และอวัยวะทั้งหมดที่มีเนื้อ มีเส้นเอ็น ธาตุน้ำ คือสิ่งที่เอิบอาบไหลไปมาในร่างกาย มีน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง เสลด น้ำลาย ปัสสาวะ เป็นต้น ธาตุลม คือ สิ่งที่พัดไปมาในร่างกาย มีลมหายใจ เป็นต้น และธาตุไฟ คือ ความอบอุ่นที่ปรากฏกายในเรือนร่าง ทั้ง ๔

ธาตุมาประชุมกันเป็นเรือนร่าง เป็นที่อาศัยของจิตก็คือเรา เพียงชั่วคราวเท่านั้น มันเป็นของไม่จิรังยั่งยืน มันมีเสื่อม และสลายตัวไปในที่สุด ไม่มีอะไรสะอาดน่ารักน่าชม เป็น ของสกปรกโสโครกน่าเกลียด และเป็นแดนสำหรับทุกข์ อย่างแท้จริง ฉะนั้น เราจะตัดความเมาในร่างกาย เมาใน ความเป็นอยู่ ถ้าร่างกายมันเสื่อมสลายตายไปแล้ว ชาติต่อ ไปเราก็ไม่ต้องการมันอีก แต่ขณะที่ร่างกายมันยังมีอยู่และ เกิดอาการเจ็บป่วยขึ้น เราก็จะรักษามันให้ทรงไว้ใช้ทำ กุศลต่อไปเท่านั้น ถ้ามันจะตายเราก็ไม่หนักใจ เพราะเรื่อง ของความตายเป็นของธรรมดาของสัตว์ และมนุษย์ที่เกิดมา เมื่อเกิดมาได้ก็ต้องตายในที่สุด ไม่มีใครจะหลีกพ้น เราจะ เฝ้าคิดถึงความตายตามที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนไว้ เพื่อ จะได้เตือนตัวเองไม่ให้สั่งสมความชั่ว โดยจะปลีกตัวออก ให้พ้นจากมัน และมีอารมณ์ไม่หวั่นไหวในเมื่อความตายมา ถึง เพราะคิดรู้อยู่เสมอแล้วว่า เราต้องตายแน่ ความตายนี้ หานิมิตหมายไม่ได้ กำหนดการเกิดหมอพอจะบอกได้ แต่กำ หนดเวลาตายไม่มีใครกำหนดได้แน่นอน สำหรับปุถุชนคน ธรรมดา ท่านเปรียบชีวิตไว้คล้ายกับคนที่ขีดเส้นบนผิวน้ำ

ขีดพอปรากฏว่ามีเส้น แล้วในทันทีเส้นที่ขีดนั้นก็พลันสูญไป ชีวิตของคนและสัตว์ที่เกิดมาก็เช่นเดียวกัน ความตายรออยู่แค่ปลายจมูก ถ้าสิ้นลมปราณเมื่อไร ก็สิ้นภาวะเมื่อนั้น เอาความยั่งยืนไม่ได้เลย ความตายเป็นของมีแน่ และเราก็จะไม่หนักใจอีกต่อไปแล้ว ความเกิดต่อไปก็มีแน่ จะเกิดเป็นอะไรก็ตามเต็มไปด้วยความทุกข์ หนีทุกข์ไม่พ้น เราไม่ต้องการความเกิดอันเป็นเหยื่อของวัฏฏะอีก แม้แต่ร่างกายอันเป็นที่หวงแหนยิ่ง จะต้องพังทลายเรายังไม่มีเยื่อใย ก็สมบัติอะไรในโลกีย์อีกเล่าที่เราจะต้องการ ? เราไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว ไม่ว่าจะเป็นร่างกายของเรา ร่างกายของคนอื่น หรือวัตถุธาตุใด ๆ และเมื่อเราตายไปจากโลกนี้ เราก็จะขอเข้าสู่แดนนิพพาน การกลับมาเกิดในมนุษย์โลก เทวโลก หรือพรหมโลก เรานั้นจะไม่ต้องการอีกต่อไป สิ่งที่เราต้องการที่สุด ก็คือ พระนิพพานนั้นเอง...."

ให้พิจารณาซ้ำ ๆ เช่นนี้สัก ๓–๕ เที่ยว แล้วจึงปฏิบัติข้อ ๕. ต่อไป

๕. ให้หลับตาหรือจะลืมตาไว้ตามเดิมก็ได้ และอธิษฐานจิตว่า "หากเราจะต้องตายด้วยกาลอายุขัยในวันนี้

เราขอไปอยู่ยังแดนนิพพานเพียงแห่งเดียวเท่านั้น" จากนั้นให้สูดลมหายใจแรง ๆ ๓-๔ ครั้งเป็นอันดับแรกต่อไปสูดลมหายใจเข้าให้ไหลผ่าน ๓ ฐาน คือ ฐานที่ ๑ จมูก ฐานที่ ๒ ส่วนอกด้านใน และฐานที่ ๓ เหนือสะดือเมื่อหายใจออกก็ให้ไหลย้อนกลับผ่าน ๓ ฐานเช่นเดียวกัน คือ ฐานที่ ๑ เหนือสะดือ ฐานที่ ๒ ส่วนอกด้านใน และฐานที่ ๓ จมูก ขณะหายใจเข้าภาวนาอยู่ในใจว่า "นิพ-พาน" หายใจออกภาวนาว่า "สุขขัง" ทำเช่นนี้โดยพยา-ยามอย่าให้จิตฟุ้งซ่านไปคิดถึงเรื่องอื่นสัก ๕ นาทีหรือ ๑๐ นาทีตามอัธยาศัย ต่อด้วย "พุท" เข้า "โธ" ออกอีกสัก ๕ นาทีหรือ ๑๐ นาทีเช่นเดียวกัน

๖. ลืมตาขึ้น (ถ้าหากหลับตาอยู่) กลับมานั่งพับเพียบพนมมือ อุทิศส่วนกุศลด้วยการกล่าวเสียงดัง ๆ ออกมาโดยไม่ต้องใช้วิธีกรวดน้ำ ดังนี้

"อิทัง ปุญญผะลัง ผลบุญใดที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญแล้ว ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนกุศลนี้ให้แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายที่เคยล่วงเกินมาแล้วแต่ชาติก่อนก็ดี ชาตินี้ก็ดี ขอเจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายจงอนุโมทนาส่วนกุศลนี้ ขอจงอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่วันนี้ตราบเท่าเข้า

สู่นิพพาน และข้าพเจ้าขออุทิศส่วนกุศลนี้ให้แก่เทพเจ้าทั้งหลายที่ปกปักรักษาข้าพเจ้า และเทพเจ้าทั้งหลายทั่วสากลพิภพและพญายมราช ขอเทพเจ้าทั้งหลายและพญายมราชจงอนุโมทนาส่วนกุศลนี้ ขอจงเป็นสักขีพยานในการบำเพ็ญกุศลของข้าพเจ้าในครั้งนี้ด้วยเถิดและขออุทิศส่วนกุศลนี้ให้แก่ท่านทั้งหลายที่ล่วงลับไปแล้ว ที่เสวยความสุขอยู่ก็ดี เสวยความทุกข์อยู่ก็ดี เป็นญาติก็ดี มิใช่ญาติก็ดี ขอท่านทั้งหลายจงอนุโมทนาส่วนกุศลนี้พึงได้รับประโยชน์ความสุขเช่นเดียวกับข้าพเจ้าจะพึงได้รับ ณ กาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด ผลบุญใดที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญแล้ว ณ โอกาสนี้ ขอผลบุญนี้จงเป็นปัจจัยให้ข้าพเจ้าได้เข้าถึง ซึ่งนิพพานในชาติปัจจุบันนี้เถิด

อรหัง สัมมาสัมพุทโธ ภควา พุทธัง ภควันตัง อภิวาเทมิ (กราบ)

สวากขาโต ภควะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)

สุปฏิปันโน ภควะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ)

เป็นการเสร็จสิ้น การปฏิบัติพระกรรมฐานในเวลาเช้ามืดและเวลาค่ำของทุก ๆ วัน ถ้ามีเวลามากก็ให้ปฏิบัติให้ครบถ้วนเช่นนี้อีกก็ได้ ให้ปฏิบัติบ่อย ๆ ทั้งวันทั้งคืนก็ยิ่งดี ให้ปฏิบัติเช่นนี้เรื่อยไปจวบจนถึงวันสิ้นกาลอายุขัยของเรา การปฏิบัติบ่อย ๆ ถ้าเครียดนักก็พักผ่อนเสียบ้าง ให้ปฏิบัติสายกลางพอสบาย ๆ แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะอ้างความจำเป็นอย่างโน้นอย่างนี้เพื่อเว้นการปฏิบัติ ถ้าเรารักดีกันจริงๆ ต้องคอยคิดอยู่เสมอว่า เวลาของเราช่างน้อยนัก จะตายเมื่อไรก็ไม่รู้ให้คิดว่ามีวันนี้สำหรับเรา แต่อาจจะไม่มีวันพรุ่งนี้ก็ได้ หรือคิดว่าขณะนี้เรากินข้าวเช้าอยู่ ข้าวกลางวันหรือข้าวเย็นอาจจะไม่มีโอกาสได้กิน เพราะความตายมาพรากชีวิตไปเสียก่อน เพราะฉะนั้น คนที่ฉลาดจริงเขาจะไม่ยอมประมาทต่อชีวิตของเขาเลย เขาจะต้องเชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธองค์อย่างจริงจัง....อนึ่ง ถ้าขณะปฏิบัติวิปัสสนาอยู่ จิตเกิดฟุ้งซ่าน ให้หยุดการวิปัสสนา ให้เริ่มต้นภาวนา "นิพพาน สุขขัง" และ "พุทโธ" เสียก่อน จนกว่าจะหายฟุ้งซ่าน จึงวิปัสสนาต่อไปจนครบการ

วิปัสสนา ๓–๕ ครั้ง เสร็จแล้วจึงภาวนา "นิพพาน สุขขัง" และ "พุทโธ" อย่างละสัก ๕–๑๐ นาทีปิดท้ายดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

การปฏิบัติพระกรรมฐานในเวลาอื่น นอกจากเวลาเช้ามืดและเวลาค่ำ (ในกรณีที่มีเวลาน้อย)

เวลาอื่นในที่นี้ ก็คือ เวลาเช้า สาย บ่าย เย็น หรือเวลาที่นึกขึ้นมาได้ หรือแม้แต่เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย และยังสามารถทรงสติได้อยู่ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้อธิษฐานจิตเสียก่อนว่า "ถ้าหากเราจะตายด้วยกาลอายุขัยในวันนี้ เราขอไปอยู่ยังแดนนิพพานเพียงแห่งเดียวเท่านั้น"

๒. แล้วกำหนดลมหายใจเข้าผ่าน ๓ ฐานคือ ฐานจมูก ส่วนอกด้านใน และเหนือสะดือ ภาวนาว่า "นิพพาน" กำหนดลมหายใจออกในกองลมเดียวกันผ่าน ๓ ฐาน คือ เหนือสะดือ ส่วนอกด้านใน และจมูก หรือปาก ภาวนาว่า "สุขขัง" สัก ๒๐–๓๐ ครั้ง โดยไม่ให้จิตไปคิดถึงเรื่องอื่นในขณะภาวนา แล้วต่อด้วย "พุทโธ" โดยปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ทั้งข้อ ๑. และ ข้อ ๒. นี้ ทำได้ทุกอิริยาบท โดยไม่ต้องหลับตา ทุกอิริยาบทในที่นี้ หมายถึง จะนั่ง ยืน นอน เดิน ทำได้ทั้งสิ้น ปฏิบัติหนึ่ง ๆ ได้ถึง ๑๐๐ ครั้ง ๑,๐๐๐ ครั้งก็ยิ่งดี ให้ปฏิบัติเช่นนี้เรื่อยไป จนถึงสิ้นกาลอายุขัยของเราเช่นเดียวกับการปฏิบัติอย่างครบถ้วนในเวลาเช้ามืดและในเวลาค่ำที่ได้กล่าวมาแล้ว....

หมายเหตุ นิพพานเป็นอายตนะอันหนึ่ง เป็นสถานที่อันเป็นที่ประทับของพระนิพพานหรือพระพุทธเจ้า พระนิพพาน คือกายธรรมที่ได้บรรลุอรหัตต์ผลแล้ว

นิพพานเป็นอายตนะอันหนึ่ง ซึ่งแตกต่างออกไปจากโลกายตนะและอายตนะทั้ง ๖ ทั้ง ๑๒ นั้น เป็นอายตนะที่สูงกว่า วิเศษกว่าและประณีตกว่าอายตนะอื่น แต่ก็ทำหน้าที่ในลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ โลกายตนะทำหน้าที่ดึงดูดสัตว์โลก ที่ยังมีความผูกพันอยู่กับโลกไว้ไม่ให้พ้นไปจากโลกได้ ส่วนอายตนะ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็ทำ

หน้าที่ดึงดูด รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ธรรมารมณ์ ตามหน้าที่ของตนๆ และในทำนองเดียวกัน อายตนะนิพ-พานก็มีหน้าที่ดึงดูดพระพุทธเจ้า พระอรหันต์เข้าไปสู่อาย-ตนะของตน สถานอันเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าเรียกว่า อายตนะนิพพาน ส่วนพระพุทธเจ้าที่ประทับอยู่ในอายตนะนิพพานนั้น เราเรียกว่า "พระนิพพาน"

อายตนะนิพพาน มีลักษณะกลมรอบตัวขาวใสบริสุทธิ์จนกระทั่งมีรัศมีปรากฏเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าทั้งสิ้น ในนิพพานเป็นสถานที่โอ่โถงปราศจากสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น สว่างไสวไปด้วยรัศมีธรรมอันโชติช่วงปราศจากความสว่างจากรัศมีอื่นใดแต่เป็นธรรมรังสีที่เกิดจากความใสความบริสุทธิ์ ปราศจากกิเลสและอวิชชาทั้งปวงนั่นเอง

ในปาฏลิคามิวัคคอุทานฯ กล่าวไว้ว่า "อตฺถิ ภิกฺขเว ตทายตนํ ฯลฯ"

ภิกษุทั้งหลาย อายตนะนั้นมีอยู่ที่ ดิน น้ำ ไฟ ลมไม่มีเลย อากาสานัญจายตนะ วิญญาณัญจายตนะ อากิญ-จัญญายตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ ก็มิใช่ โลกอื่นก็มิใช่ ดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ทั้งสองก็มิใช่ อนึ่ง ภิกษุทั้ง

หลาย เราไม่กล่าวเลย ซึ่งอายตนะนั้นว่าเป็นการมา เป็นการไป เป็นการยืน เป็นการจุติ เป็นการเกิด อายตนะนั้นหาที่ตั้งอาศัยมิได้ มิได้เป็นไป หาอารมณ์มิได้นั่นแลที่สุดแห่งทุกข์

อายตนะในที่นี้ ก็หมายความถึง "อายตนะนิพ-พาน"

ดังได้กล่าวแล้วว่าอายตนะนิพพานนั้นต่างหากออกไปจากอายตนะพวกอื่น อายตนะนิพพานนี้มีอยู่ สูงขึ้นไปจากภพ ๓ นี้ เลยออกไปจากขอบเนวสัญญานาสัญญายตนะ-ภพ พ้นออกไปจากวิถีภพนี้ตรงขึ้นไปทีเดียว จะคำนวณระยะทางก็เห็นว่าหาประมาณมิได้ทีเดียว ไม่ได้มีอยู่ในดิน น้ำ ไฟ ลม และดิน น้ำ ไฟ ลม ก็ไม่มีอยู่ในนิพพานในอรูปภพ ทั้ง ๔ ก็มิใช่ แม้นิพพานก็มิได้มีลักษณะของอรูปภพ ทั้ง ๔ นี้เลย ในโลกนี้ โลกอื่นก็มิใช่ เพราะเหตุที่อายตนะนิพพานพ้นไปจากโลกจากภพคือ กามภพ รูปภพและอรูปภพเหล่านี้สิ้นแล้ว นิพพานก็มิใช่สิ่งเหล่านี้ แม้ดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ก็เป็นสิ่งที่อยู่ในภพนี้ นิพพานจึงมิใช่สิ่งทั้งสอง และที่สุดสิ่งทั้งสองนี้ก็มิได้มีอยู่ในนิพพานเลยอนึ่ง อายตนะนิพพานก็ไม่มีการไป การมา การยืน การจุติหรือการเกิด แต่ประการใดประการหนึ่ง ซึ่งแสดงว่า

ไม่สามารถจะติดต่อกันได้โดยอาการปกติ แม้ที่สุดกำลังของอรูปฌานก็ไม่อาจไปถึงได้ เพราะว่าอายตนะนิพพานเป็นอายตนะสูงสุดเกินกำลังของผู้ที่อยู่ในภพจะไปถึงได้ และอายตนะนี้ก็หาที่ตั้งอาศัยมิได้ ไม่มีวัตถุหรืออารมณ์ชนิดใดเป็นที่ตั้งเป็นที่อาศัยทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้เองเป็นเครื่องยืนยันว่าอายตนะนิพพานนั้นมีจริง และไม่เกี่ยวข้องอยู่ในภพเลยพ้นออกไปต่างหากทีเดียว

ส่วน "พระนิพพาน" นั้นคือ กายธรรมที่ได้บรรลุอรหัตตผลแล้ว กายเหล่านี้ มี กาย หัวใจ ดวงจิต และดวงวิญญาณวัดตัดกลาง ๒๐ วา เท่ากันทั้งสิ้น หน้าตักกว้าง ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกศดอกบัวตูมขาวใสบริสุทธิ์มีรัศมีปรากฏ พระนิพพานนี้ประทับอยู่ในอายตนะนิพพาน บางพระองค์ที่เป็นพระสัพพัญญูพุทธเจ้า ก็ทรงประทับอยู่ท่ามกลางพระอรหันตสาวกบริวาร เป็นจำนวนมาก บางพระองค์ที่เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า มิได้เคยสั่งสอนหรือโปรดผู้ใดมาก่อนในสมัยที่ยังมีพระชนม์อยู่ องค์นั้นก็ประทับโดดเดี่ยวอยู่โดยลำพัง หาสาวกบริวารมิได้ ส่วนรังสีที่ปรากฏ ก็เป็นเครื่องบอกให้รู้ถึงการสร้างบารมีของพระพุทธเจ้า พระอร

หันต์เหล่านั้น มากน้อยกว่ากันเพียงไรแค่ไหน แต่ส่วนกว้างส่วนสูงและลักษณะของพระวรกายนั้น เสมอกันหมด มิได้มีเหลื่อมล้ำกว่ากันเลย พระนิพพานนี้ทรงประทับเข้านิโรธ สงบกันตลอดหมด เพราะความเข้านิโรธนี้เป็นความสุขอย่างยิ่ง และความที่อยู่ในนิพพานมีกายอันยั่งยืนนี้เอง ท่านจึงได้กล่าวว่า นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ

คำอธิษฐาน

อัญเชิญเทวดาและขอพรพระ

ข้าแต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ข้าพเจ้า.... ขอน้อมอัญเชิญเทพยดาเจ้าทั้งหลายโปรดได้เสด็จมาฟังการสวดมนต์ของข้าพเจ้า....ขอให้อนุโมทนา และประสิทธิ์ประสาทพรให้แก่ข้าพเจ้า....ด้วยเทอญ

ข้าพเจ้า....ขอขมากรรม หากกรรมใดที่ข้าพเจ้า.... ได้กระทำแล้ว พลาดผิดด้วยกาย วาจา และด้วยใจ ตั้งแต่อดีตชาติเป็นต้นมา จวบจนในวันนี้ ทั้งที่ข้าพเจ้า... ตั้งใจก็ดี มิได้ตั้งใจก็ดี ทั้งที่ข้าพเจ้า...ระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี ทั้งที่ข้าพเจ้า....รู้เท่าถึงการณ์ก็ดีและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ดี ขอทุก ๆ พระองค์จงโปรดเมตตาอโหสิกรรม ให้แก่ข้าพเจ้า....ด้วยเทอญ

ข้าพเจ้า....ขอถวายพระพร ขอทุก ๆ พระองค์จงทรงพระเกษมสำราญจงทรงพระชนมายุยิ่งยืนนาน จงทรงพระญาณบารมีสูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป เทอญ

ขอพระองค์ทั้งหลาย จงประทานพรให้ข้าพระเจ้า.... พ้นจากสัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร จงพ้นจากตัวของข้าพเจ้า.... และขอให้ข้าพเจ้า ...ได้ตาทิพย์ หูทิพย์และเจโตปริยญาณ พร้อมทั้งเกิดดวงตาเห็นธรรม ได้สำเร็จมรรคผล นิพพาน เทอญ สาธุ

(กราบ ๓ ครั้ง)

คำบูชาพระบทนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ

(กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆังนะมามิ

(กราบ)

อัญเชิญเทวดามาฟังการสวดมนต์

ผะริตวานะ เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา (ผะริต-ตะวานะ)

อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภะณันตุ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะ-วัตถุมหิ เขตเต

ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยักขะ-คันธัพพะนาคา

ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ ฯ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ฯ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ฯ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ฯ

บทนมัสการ (นโม)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา-สัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา-สัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา-สัมพุทธัสสะ ฯ

บทไตรสรณาคมน์

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจมามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

บทสรรเสริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ ฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา เอสะภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย

อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

หลวงพ่อปานใช้หนี้สงฆ์

ต่อไปจะมาเล่าเรื่องใช้หนี้สงฆ์ให้ฟัง เรื่องใช้หนี้สงฆ์นะ สมัยนี้หาฟังกันยากเหลือเกิน พระขนาดไหนก็ตามไม่ค่อยจะมีใครพูดกัน เทศน์ก็ไม่เคยฟัง ใครพูดให้ฟังก็ไม่เคยฟัง ได้ฟังอยู่สำนักเดียว คือ หลวงพ่อปานเท่านั้น หลวงพ่อปานนี้พูดทุกปีทำทุกปี พอถึง ๑ ปี คือ ขึ้นต้นปีใหม่ เข้าพรรษาใหม่ ๆ ท่านประกาศขอซื้อของสงฆ์ คำว่าซื้อของสงฆ์นี้ ท่านซื้อไม้ไผ่ ซื้อผลไม้ ซื้อดอกไม้ ที่มีในวัด ในสมัยนั้นค่าของเงินสูง ท่านขอซื้อปีละ ๑๐๐ บาท ก็ซื้อไม้ทั้งหมด ซื้อผลไม้ทั้งหมด ซื้อดอกไม้ทั้งหมด ปีละ ๑๐๐ บาท ในเมื่อพระสงฆ์สาธุท่านจะมอบเงินจำนวนนั้นเป็นสมบัติของสงฆ์ เป็นสิทธิของสงฆ์ที่พึงใช้จะใช้ได้ต้องเอาเงินจำนวนนั้นไปใช้ในงานก่อสร้างหรือบำรุงสงฆ์ แล้วต่อแต่นี้ไปท่านชวนพระชำระหนี้สงฆ์ ตัวท่านเองก็ชำระหนี้เหมือนกัน มาว่ากันถึงการซื้อของสงฆ์ก่อน บรรดาลูกหลานทั้งหลายหาที่ฟังยาก คือว่ามีโอกาสได้ฟังยากไอ้เรื่องการซื้อของสงฆ์หรือว่าการชำระหนี้สงฆ์ เวลานี้ฉันกำลังสร้างกุฏิชำระหนี้สงฆ์อยู่ เพราะรื้อกุฏิของสงฆ์ไป

๒ หลัง ฉันสร้างให้หลังเดียว แต่ว่าคุณค่า มีความคงทนดีกว่า การอยู่อาศัยได้สบายกว่า ๒ หลังที่รื้อไป พระอยู่ได้ ๕ องค์ ยังลำบากเพราะห้องแคบ ฉันสร้างให้หลังเดียวเป็นกุฏิตึก อยู่ได้ ๖ องค์แบบสบาย ห้องกว้างกว่า แล้วมีศาลาดินเป็นเฉลียงข้างหน้า นั่งพักเล่นสบาย แถมส้วมให้อีก ๔ ห้อง บริเวณทั้งหมดเทพื้นคอนกรีตให้พระเดินสบาย ตั้งน้ำประปาเข้าไว้ให้พระใช้สบาย แสดงว่าฉันทำมากกว่าของเก่า ดีกว่าของเก่าเป็นการชำระหนี้ ลูกหลานอาจจะสงสัยว่ากุฏิพระ พระรื้อ ทำไมต้องชำระหนี้ ก็ขอบอกว่า ทรัพย์สินที่เขาสร้างไว้ในวัด เขาไม่ได้สร้างให้พระองค์ใดองค์หนึ่ง เขาสร้างถวายพระพุทธเจ้า คำว่าของสงฆ์นี่นะ ต้องหมายถึงพระพุทธเจ้าเป็นประธาน เป็นของส่วนกลางไม่มีใครหรอกที่จะมาถือสิทธิว่า เป็นของฉันจะเป็นสมภารองค์ไหน สมเด็จองค์ไหน เจ้าคณะองค์ไหน พระสังฆราชองค์ไหนก็ตาม จะมาชี้ว่าสมบัติของสงฆ์นี่เป็นของฉัน เป็นของส่วนตัวนี่ลงนรกหมด ลุงพุฒิไม่ยอมแน่ ใช่ไหมลุงพุฒิ ลุงพุฒิหันมายิ้ม บอกว่า ว่าเสียหลายรายการแล้ว รายการที่มีตำแหน่งใหญ่ ๆ ที่ไม่เคยเคารพ

สิทธิในสงฆ์นั่นแหละ ว่าเสียหลายรายการแล้ว เอาเสียเยอะเยอะเพราะเผลอคิดว่าโตแล้ว ทางนรกจะเว้น เรื่องนรกนี่เขาไม่เว้นใครหรอก ลุงพุฒิแกน่ะชอบกับฉันมากสมัยเป็นมนุษย์เรียกว่าเพื่อนกันเลยก็ได้ แล้วเป็นเกี่ยววันพันดอยกัน เคยล้อเคยเล่นกัน แกยังบอกว่าการเว้นในเรื่องกฎของกรรมนี้ไม่มี ถ้าว่าฉันไม่ดี แกก็เข็นเอาลงนรกเหมือนกัน ยังงั้นใช่ไหมลุง แกบอกว่า ใช่ถูกแล้ว เรื่องกฎของกรรม ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว เรื่องส่วนตัวก็ส่วนตัว กฎของกรรมก็กฎของกรรม

หลวงพ่อปานซื้อของสงฆ์ เพราะของเหล่านี้มันอยู่ในวัด ท่านเป็นประมุขของวัด ความจริงเราจะคิดกันอย่างเรา ๆ ก็คิดว่าท่านควรมีสิทธิ ท่านจะให้ใครก็ได้ ท่านจะกินจะใช้ยังไงก็ได้ แต่ทว่าตามพระวินัยแล้วไม่มีสิทธิ ของในวัดถ้าพระองค์ไหนปลูกไว้ ถึงเขาสึกแล้วก็ตาม เขาตายแล้วก็ตาม ของเหล่านั้นเป็นของสงฆ์ ถ้าหากว่าเจ้าของยังบวชอยู่ มีอำนาจให้ใครได้ กินเองได้ ถ้าว่าเขาตาย เขาสึกไปแล้ว พระองค์ใดองค์หนึ่งจะถือเป็นทายาท กินใช้เองไม่ได้ เพราะเป็นของสงฆ์เสียแล้ว เหมือนของหลวง

เวลาจะกินจะใช้ต้องประชุมสงฆ์กัน สงฆ์ทั้งหมดต้องประชุมอนุมัติว่าเราจะกินจะใช้ของประเภทนี้ ด้วยวิธีการอย่างไร ถ้าหากว่าพระองค์ใดองค์หนึ่งก็ตาม เด็กก็ตาม ฆราวาสก็ตาม กรรมการวัดก็เถอะ ไปถือสิทธิว่าฉันเป็นเจ้าหน้าที่ในวัดจะกินลูกไม้ลูกไหนก็ได้ จะเด็ดดอกไม้ดอกไหนก็ได้ จะโค่นต้นไม้ต้นไหนก็ได้ ไม้ลำไหนก็ได้ หน่อไม้หน่อไหนก็ได้เอามาใช้ เอามากินเป็นส่วนตัว โดยสงฆ์ไม่ลงมติอนุมัติอย่างนี้มีโทษขั้นไหนลุงพุฒ อเวจีมหานคร แก้ร้องบอกมาว่า อเวจีมหานรก พึงไว้ให้ดีนะลูกหลานที่รัก หลวงพ่อปานซื้อ ซื้อแบบไหน ท่านบอกว่า ต้นไม้ก็ดี ต้นเล็ก ๆ ไม่ใช่โค่นต้นใหญ่ เช่น ไม้ลำ หรือหน่อไม้บางส่วน ไม่ใช่ทั้งหมด เป็นส่วนเล็กส่วนน้อย หรือว่าลูกไม้ก็ตาม ดอกไม้ก็ตาม ถ้ามีใครจะเด็ดเอาไปดม เอาไปบูชาพระ จะเอาไปกินเอาหน่อไม้ไปกิน เป็นบางส่วนหรือลำไม้บ้างมีคนมาลักบ่อย ๆ ที่หลังวัดเขาเคยมาตัดไม้ลำบ่อย ๆ สมัยนั้นมีกอไผ่มาก ท่านบอกว่าส่วนเล็กน้อยประเภทนี้ ฉันขอซื้อขอซื้อสงฆ์ด้วยจำนวน ๑๐๐ บาท เพื่อเป็นการป้องกันโทษของบุคคลผู้รู้เท่าไม่ถึงการ พระสงฆ์ก็สาธุ เป็นอันว่า

เด็กดี ผู้ใหญ่ก็ดี ได้กินมะม่วงบ้าง ฝรั่งบ้าง ผลไม้ที่มีอยู่เยอะ ใครอยากกินอะไร ก็เอามากินได้ตามใจชอบ เพราะหลวงพ่อปานท่านซื้อแล้ว พอท่านซื้อท่านก็ให้สิทธิ ท่านอนุญาตว่าพวกเธอน่ะ อยากจะฉันมะม่วง อยากจะฉันฝรั่ง อยากจะฉันอะไรก็ตาม นิมนต์ตามสบาย ฉันซื้อแล้ว ฉันซื้อสงฆ์แล้ว นี่ท่านซื้อเพื่อกันพวกฉันนะ กันพวกเด็กๆ หรือว่ากันคนอื่นเลว

เรื่องชำระหนี้สงฆ์ ถึงวันเข้าพรรษาคนทำบุญมาก ท่านก็ประกาศแก่คนทุกคน ว่าใครจะชำระหนี้สงฆ์บ้าง ของสงฆ์ตกอยู่ที่ไหน เรียกว่าตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ อย่างวัดร้างที่ปรากฏว่าเป็นดินเปล่า ไม่มีฐานะแสดงว่าเป็นวัดก็มี หรือบางแห่งแสดงฐานะว่าเป็นวัดแต่อยู่ในป่าในดงก็ตาม หรือวัดที่มีพระก็ตาม เราจะไปนำสิ่งของอะไรมาก็ตามในเขตนั้น จะเป็นต้นหญ้าสักต้น ไม้หักสักอันก็ตาม เขาก็ถือว่าของเหล่านั้นเป็นของสงฆ์ หรือว่าถ้าใครยึดแผ่นดินของสงฆ์ไว้เป็นสมบัติส่วนตัวละก็ซวยขนาดหนักแบบนี้มีผู้เรืองอำนาจรุกรานสงฆ์เคยตกนรกขั้นขุมที่ ๗ มาแล้ว ขุมนี้หนักมาก รองจากอเวจีมหานรก เพราะอะไร

เพราะบุกรุกที่ดินของวัด แต่ว่าวัดก็เป็นวัดร้าง ไม่รู้ว่าวัดร้างแค่นี้นี่นา แค่นี้ตกขุมนรกที่ ๗ ไม่มีเจตนาโกงซื้อต่อจากคนอื่นเขา แต่เขาก็ไม่ให้อภัย เรื่องนี้เป็นของยากนะ จะถือว่ามันไม่ผิดกฎหมาย ผิดอะไรฉันไม่รู้หรอก สำนักพญายมเขาไม่เกี่ยวนะ กฎหมายกฎระเบียบอะไรที่ชาวโลกมีกิเลสสร้างขึ้นน่ะ เขาไม่เกี่ยว ท่านก็บอกว่า คนเราทั้งหมดนี่น่ะจะรู้ได้ยังไง ไม้ลอยมาหน้าบ้าน เราเห็นว่าไม่มีเจ้าของเอาเข้ามาทำฟืน แต่ถ้าไม้นั้นมันมาจากวัดก็เป็นไม้ของสงฆ์ ไปเอาเข้ามันก็บาป ต้นหญ้าต้นฟางที่มันอยู่กลางทุ่ง สถานที่นั้นอาจจะเคยเป็นวัดมาก่อนก็ได้ เขาเคยถวายเป็นของสงฆ์ แต่ว่าสภาพของวัดมันสูญไป ของที่อยู่ในนั้นทั้งหมด แม้แต่แผ่นดินก็เป็นของสงฆ์ เราไปเอาต้นหญ้ามาต้นเดียวก็บาป แล้วโทษของสงฆ์หนักมาก เรียกว่าขั้นอเวจีขั้นเดียว มีระดับเดียวระดับอื่นไม่มี แล้วท่านก็ชวนชาวบ้านชำระหนี้สงฆ์ ว่าใครจะชำระหนี้สงฆ์บ้าง ด้วยจำนวนเท่าใร เท่าไรก็ตามเอามารวมกัน แล้วประกาศต่อหน้าสงฆ์ ขอชำระหนี้สงฆ์ คือ วัดร้างที่มีปรากฏมีเป็นวัดก็ตาม หรือไม่ปรากฏเป็นวัดก็ตาม วัดที่มีพระก็ตาม วัดไหนก็ได้ ทำไปโดยเจตนาว่ารู้ว่าเป็นของสงฆ์

ก็ตาม ไม่รู้ก็ตาม แต่สิ่งเหล่านั้นย่อมไม่ทราบค่าราคาของ คือว่าเป็นของเล็กน้อย ข้าพเจ้าทั้งหลายชำระหนี้สงฆ์ด้วยจำนวนเงินเท่านี้ ถ้าพระสงฆ์ทั้งหลายเป็นสมควร ก็ขอให้สาธุ ขึ้นให้พร้อมกัน ถ้าพระสงฆ์ทั้งหลายไม่เห็นสมควร ก็ขอให้นิ่งอยู่ ถ้าพระสงฆ์ทั้งหมดสาธุพร้อมกัน เป็นอันว่าใช้ได้ ชำระกันแบบนี้ทุกปี ท่านบอกว่าค่อย ๆ ทำไป เรื่องนี้มันเป็นเรื่องหนัก เพราะว่าเรื่องสงฆ์นี่นะ ลำบากมาก

มีเรื่องเล่ามาในสมัยของพระพุทธเจ้า ทรงพระนามว่าพระพุทธกัสสป น่ากลัวจะไม่ใช่ซิ เป็นสมัยพระวิปัสสีทศพลโน่นสมัยพระวิปัสสีมีอยู่ ๔ องค์ เวลานั้นข้าวยากหมากแพง ฝนแล้งไม่ตกตามฤดูกาล ข้าวที่บ้านเขาอาจจะมีมาก แต่ว่าข้าวที่วัดมีน้อย พระพวกนั้นมีเพื่อนมาหาข้าวที่จะกิน ข้าวไม่พอ ข้าวส่วนตัวไม่มีก็มีข้าวสารของสงฆ์ไปนำข้าวสารของสงฆ์มาคนละทะนาน แล้วก็มาหุงเลี้ยงเพื่อนคิดในใจว่า ถ้าเราได้ข้าวสารมาใหม่ เราก็จะชำระหนี้สงฆ์ คือว่าเราจะใช้หนี้ให้ แต่ในเมื่อยังไม่ทันจะใช้พระ ๔ องค์นั้นตาย ตายทั้ง ๆ ที่ยังมีเจตนาว่าจะชำระหนี้ แต่ก็ยังไม่ได้ชำระ ตายแล้วไปไหน ปรากฏว่าไปไหม้อยู่ใน

อเวจีมหานรก สิ้นพันปีนรก เมื่อพ้นจากอเวจีมหานรกแล้ว ตกนรกบริวาร ผ่านมา ๔ ขุม แล้วยมโลกีย์นรกอีก ๑๐ ขุม มาเป็นเปรต เปรตนี้จัดเป็น ๑๒ ระดับ ระดับที่ ๑ ถึงระดับที่ ๑๑ ไม่มีโอกาสที่จะได้โมทนาบุญของชาวบ้านที่ให้ ระดับที่ ๑๒ ที่เรียกว่าปรมัตตูปชีวีเปรต ตอนนั้นมีโอกาสในระหว่างที่เป็นเปรตระดับที่ ๑ ถึง ๑๑ ก็พบพระ-พุทธเจ้าหลายองค์ ถามท่านว่าเมื่อไรข้าพระพุทธเจ้า จะได้กินน้ำเสียที เห็นน้ำเข้าวิ่งไป น้ำก็หายกลายเป็นทะเลเพลิง เห็นข้าวอยากจะกินวิ่งเข้าไปก็ปรากฏว่าเป็นทราย แล้วก็เป็นไฟลุกกินไม่ได้ พระพุทธเจ้าแต่ละองค์ก็ทรงพยา-กรณ์ว่า เมื่อไรพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า พระสมณโคดมอุบัติขึ้นในโลก ในตอนนี้แหละญาติของเจ้าชื่อว่าพระเจ้าพิมพิสาร จะบำเพ็ญกุศล แล้วเธอหมดทุกคนได้รับโมทนาก็จะพ้นทุกขเวทนาเสียที เปรตทั้งหลายเหล่านั้น คอยกันมานาน จนกระทั่งเมื่อพระพุทธเจ้าทรงอุบัติ พระเจ้าพิม-พิสารถวายเวฬุวันมหาวิหาร แล้วถวายทานแก่พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระสงฆ์ทั้งหมด เมื่อถวายทานแล้วก็ไม่ได้กรวดน้ำ ไม่ได้กรวดซิเพราะไม่รู้ ตอนนั้นมันเป็นการทำบุญครั้งแรก ยังไม่รู้ว่าทำบุญกรวดน้ำกันได้ผล เปรตทุกคนที่คอย

อยู่ก็นั่งตั้งท่าจะโมทนาเห็นพระเจ้าพิมพิสาร ไม่กรวดน้ำให้ก็เดือดร้อนกลางคืนเข้ามาในพระราชนิเวศน์ พระเจ้าพิม-พิสาร ก็ไม่เห็นตัวเป็นพระโสดาบัน แต่ท่านไม่เห็นตัวก็เลยร้อง เมื่อร้องขึ้นมา พระเจ้าพิมพิสารก็ตกใจ แปลกใจว่าเสียงอะไรไม่ทราบ มาร้องกึกก้อง ในเมื่อพระเจ้าพิม-พิสารตกใจ ในตอนเช้าก็ไปหาพระพุทธเจ้า ไปถามว่าเมื่อคืนนี้ไม่รู้เสียงอะไรมันร้องกรีดกร๊าด ๆ ตามในพระราชฐานไม่เคยได้ยิน พระพุทธเจ้าก็เล่าความนั้นให้ทราบ พระ-พุทธเจ้าตรัสว่า เปรตเป็นญาติของพระองค์ต้องการโมทนาบุญ เมื่อวานนี้พระองค์ทรงทำบุญแล้วไม่ได้กรวดน้ำอุทิศให้ คำว่าอุทิศ แปลว่า เจาะจงนะ อุทิศนี่นะเขาแปลว่าเจาะจงให้เฉพาะ พระเจ้าพิมพิสารจึงได้นิมนต์พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระสงฆ์ทั้งหมดไปฉันอาหารในพระราชนิเวศน์ตอนนี้เมื่อพระพุทธเจ้าฉันเสร็จ ก่อนจะโมทนาพระเจ้าพิมพิสารก็กรวดน้ำ ใช้คำว่า อิทัง โน ญาตินัง โหตุ แปลเป็นความว่า ขอผลทานนี้จงสำเร็จแก่ญาติของข้าพเจ้าเท่านี้ละนะ กรวดน้ำครั้งแรก เปรตทั้งหลายเหล่านั้นตั้งท่าคอยอยู่แล้ว ได้รับโมทนา เมื่อโมทนาแล้วร่างกายทิพย์หมดมีความอิ่มเอิบ มีความสวยสดงดงาม ร่างกายเทวดา แต่

ว่าเป็นเทวดาเปลือย ไม่มีเครื่องประดับไม่มีผ้านุ่งเพราะอะไร เพราะว่าในสมัยก่อนที่จะตายไม่ได้เคยทำบุญถวายผ้าผ่อนท่อนสไบไว้ในพระพุทธศาสนา เมื่อร่างกายสวยแต่ไม่มีเครื่องประดับ ไม่มีเสื้อผ้า ไม่มีกางเกงนี่มันแย่เหมือนกัน ก็เดือดร้อน ตอนกลางคืนจึงเข้ามาหาพระเจ้าพิมพิสาร แสดงตัวให้ปรากฏ แต่ว่าตอนยืนน่ะสงสัยว่าจะยืนหันหลังให้คงไม่ยืนหันหน้าให้หรอก คงจะอายเหมือนกัน พระเจ้าพิมพิสารแปลกใจว่า คนอะไรสวยก็สวย แต่แก้ผ้า ไม่มีเสื้อไม่มีผ้า ตอนเช้าไปหาพระพุทธเจ้า พระ-พุทธเจ้าท่านก็บอกว่า พวกเปรตพวกนั้นแหละเป็นเทวดาแต่ไม่เคยถวายผ้าไตร จีวรไว้ในพระพุทธศาสนา เพราะอาศัยพระบารมีที่พระองค์ให้อาหารเป็นทาน เขาก็มีแต่ร่างกายสวยผ้าจึงไม่มี พระเจ้าพิมพิสารถามว่าทำไมเขาจึงจะได้ผ้า ท่านก็บอกว่า ต้องถวายไตรจีวรแก่พระสงฆ์ในพุทธศาสนา แล้วก็อุทิศส่วนกุศลให้เขา จะได้เครื่องประดับอันเป็นทิพย์ พระเจ้าพิมพิสารก็ทำอย่างนั้น แต่พอได้เครื่องประดับแล้ว เทวดาก็มาแสดงให้ปรากฏ แล้วนับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ก็เลยไม่มารบกวนอีก นี่เล่าถึง

เรื่องของสงฆ์ให้พึง ว่ามีเจตนาขอยืมยังมีโทษขนาดนี้ แต่ถ้าหากว่าเราไปเอามา โดยไม่ขอยืม จะมีโทษขนาดไหน

(ลุงพุฒิ หมายถึงพระยายม)

การสร้างพระพุทธรูป

พระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์ แห่งองค์พระสัมมาสัม-พุทธเจ้า จัดเป็นปูชนียวัตถุสูงสุด ผู้สร้างพระพุทธรูปจะได้ประโยชน์ดังนี้.–

๑. ได้บุญตั้งแต่วินาทีแรกที่คิดสร้าง อันประกอบด้วยศรัทธาในพระพุทธองค์ จัดเป็นตถาคตโพธิศรัทธา

๒. เมื่อบริจาคทรัพย์ในการสร้าง จัดเป็นทานบารมี

๓. เมื่อขวนขวาย ติดตามตลอดงาน จัดสร้างพระปฏิมา จัดเป็นกุศลส่วนเวยยาวัจจมัย

๔. เมื่อองค์พระปฏิมาสำเร็จสมบูรณ์ ได้เป็นที่ตั้งแห่งความตายอนุสรณ์ ถึงพระพุทธคุณ ทั้งตนเองด้วยทั้งผู้อื่นด้วย กุศลจะเกิดเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่ได้อาศัยพระพุทธ-ปฏิมา

๕. อำนาจแห่งกุศล ที่สร้างพระพุทธปฏิมา ส่งผลให้ได้เกิดเป็นคนรูปงาม มีบุคลิกสง่า เป็นที่เคารพรักใคร่ของประชาชนและมีอิสริยยศ บริวารทรัพย์สมบัติ ตลอดจนความสุขสถาพร ไม่เป็นโรควิกลวิกาล

๖. ปิดอบายภูมิ และส่งให้ปฏิสนธิในสุคติภูมิทันที ในสมัยการมรณะแล้ว หากมีอารมณ์ในกุศลนั้นมาปรากฏให้จิตต์ยึดก่อนจะจุติ

๗. การส่งเสริมพุทธศิลป ให้เจริญแพร่หลาย พุทธศิลปนั้นในชนที่มีความเจริญทางสติปัญญา เขายกย่องว่าเป็นศิลปอันสุขุม ประณีตละเอียดอ่อนเป็นสัญลักษณ์แห่งสันติธรรมและปัญญาธรรมบริสุทธิ์

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ ว.รุ่งโรจน์การพิมพ์ โทร. 02-6783268-9 แฟกซ์ 02-2863385

น.ส. มาลี จอมผา และครอบครัว

น.ส.ขวัญเรือน เข็มทอง

น.ส.กัญญา บุญณรังษี

น.ส.วาสนา โลหะไพศาล

นางพรทิพย์ สุราฤทธิ์

ร้านเนตรการแว่น

นายพีรยศ นางฉวีวรรณ เหมะธุรินทร์ (และครอบครัว)

น.ส.ฤทัยรัตน์ ทะมาดี และครอบครัว

น.ส.ทองสุข ใจกล้า และ นายเกรียงศักดิ์ เภาโบรมย์

น.ส.สุพรรณี ภู่ตระกูล และครอบครัว